ROK XIV

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 12

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 CZERWCA 1939 ROKU

WYWÓZ PRODUKTÓW CHEMICZNYCH

Wielokrotnie już podkreślaliśmy na łamach naszego pisma to, iż polski przemysł chemiczny, w interesie ogólnego bilansu handlowego, winien, w zakresie swej branżowej wymiany towarowej z zagranicą, dążyć do osiągnięcia równowagi importu z eksportem. Oczywiście z przyczyn ogólnie znanych, o których tu zbytecznie wspominać, pełne osiągnięcie tego rodzaju równowagi przynajmniej w najbliższych jeszcze latach wydaje się problematyczne. Przez długi okres czasu, wartość przywożonych surowców dla przemysłu chemicznego, półproduktów i wyrobów gotowych — przekraczać będzie znacznie nasz wywóz chemiczny. W każdym jednak razie wysiłki czynione przez polski przemysł chemiczny w kierunku zwiększenia dotychczasowego wywozu i na ogół pozytywne rezultaty tej akcji przyczyniają się do zmniejszenia dysproporcji między tym co przywozimy, a tym co wywozimy zagranicę w zakresie produkcji chemicznej.

Od kilku już lat wartość eksportu artykułów chemicznych waha się ok. cyfry 55 milionów złotych, co nie jest bynajmniej pozycją do pogardzenia, gdyż stanowi ok. 5% ogólnej wartości eksportu polskiego. Pierwsze cztery miesiące roku bieżącego przyniosły na tym odcinku naszego gospodarstwa dalszą poprawę. Wywóz produktów chemicznych osiągnął bowiem cyfrę ponad 20 milionów zł., co w porównaniu z wartością wywozu w tym samym okresie roku ubiegłego (ok. 17 milionów złotych) stanowi wzrost o ponad 15%. W epoce niepokojów międzynarodowych fakt ten należy ocenić szczególnie pozytywnie, wydaje się on bowiem świadczyć nie tylko o tym, że w istniejących obecnie warunkach polityczno-gospodarczych polski przemysł chemiczny potrafił pracować normalnie (wskaźnik wytwórczości w kwietniu r. b. = 157,6, w styczniu r. b. = 145,7), ale nawet zdolny był do zwiększenia swej ekspansji na rynki zagraniczne.

Znane są dobrze trudności na jakie napotyka wywóz z Polski produktów chemicznych. Stosowane coraz szerzej w całym świecie ograniczenia dewizowe i środki protekcjonizmu celnego zaznaczyły się szczególnie ostro w dziedzinie ochrony przez poszczególne kraje własnych przemysłów chemicznych. Z drugiej strony — eksport polski napotyka na rynkach zbytu na konkurencję krajów, posiadających przemysły chemiczne większe od naszego kilka czy nawet kilkanaście razy oraz dysponujących oddawna rozgałęzionymi stosunkami handlowymi na świecie.

Ze szczególną więc uwagą śledzimy i badamy te wszystkie zjawiska zachodzące w świecie politycznym czy gospodarczym, które wpływają na szanse rozwoju naszego wywozu chemicznego. W ostatnich czasach mamy do zanotowania kilka faktów, które pozwalają nam postawić dla tegorocznego wywozu produktów chemicznych pomyślne horoskopy, oczywiście przy należytym wysiłku naszego aparatu wywozowego oraz przy współdziałaniu czynników rządowych.

Jako pierwszy tego rodzaju fakt wymienimy zawarcie traktatu handlowego z Z. S. R. R., który, jak się wydaje, może spowodować rozpoczęcie wywozu niektórych produktów chemicznych na rynek sowiecki. Te nowe możliwości wywozowe domagają się jednak bliższego i bardziej szczegółowego zbadania bezpośrednio przez zainteresowany przemysł chemiczny.

Jako dalsze pomyślne zjawisko wymienić należy fakt bojkotu przez szereg państw towarów niemieckich i pochodzących z terytorium d. Czechosłowacji. Bojkot ten daje się już obecnie dość wyraźnie odczuwać między inn. w fali napływających z zagranicy zapytań odnośnie możliwości zakupów w Polsce różnych artykułów chemicznych oraz w przyjeździe do Polski zagranicznych importerów, którzy poszukują innych poza Niemcami dostawców. Nawet pobieżne zbadanie statystyki handlu zagranicznego Niemiec i Czechosłowacji pozwoli nam stwierdzić, że kraje te wywoziły cały szereg takich artykułów chemicznych, które są również przedmiotem polskiego wywozu. Tego rodzaju możliwości zarysowują się np. wyraźnie w odniesieniu do rynku amerykańskiego, który był poważnym konsumentem wielu produktów chemicznych pochodzących z Niemiec i z Czechosłowacji. Prace badawcze w tym kierunku są już prowadzone na terenie Stanów Zjednoczonych A. P.

Godne uwagi jest również i to, że czynniki rządowe przywiązują dużą wagę do wykorzystania pomyślnej dla naszego wywozu koniunktury i deklarują swą pomoc w wypadkach istnienia trudności w zwiększeniu eksportu.

Poruszone przez nas zagadnienia wymagają niewątpliwie bliższego oświetlenia i należytego rozwinięcia, któreby pozwoliło zorientować się zrzeszonym przedsiębiorstwom czy i w jakim stopniu mogą one wykorzystać powstałe możliwości wywozu. Dlatego też na dzień 19 czerwca r. b. zwołane zostało plenarne zebranie Sekcji Eksportowej Związku, na którym sprawy te będą szczegółowo omówione i przedyskutowane.

XIX KONGRES CHEMII PRZEMYSŁOWEJ

Jak donosiliśmy już w poprzednich numerach „Wiadomości" prace nad organizacją XIX Kongresu Chemii Przemysłowej, który odbędzie się w Warszawie w dn. 24.IX do 1.X.1939 r. posuwają się w szybkim tempie. Ze względu na to, iż Kongres ma charakter międzynarodowy, przybędzie nań wielu wybitnych uczonych i przemysłowców z zagranicy. Szczególnie pożądany jest również jak najliczniejszy udział polskiego świata chemicznego, zarówno naukowego jak i przemysłowego.

W związku z tym apelujemy do zrzeszonych przedsiębiorstw o jak najliczniejsze obesłanie Kongresu i zachęcanie swych współpracowników do zgłaszania nań referatów. Nie wątpimy, że przemysł chemiczny będzie jak zwykle w tego rodzaju wypadkach, w miarę możności ułatwiał swym pracownikom wzięcie udziału w Kongresie, który m. inn. przyczyni się do zapoznania gości zagranicznych z postępami jakimi szczycić się może w Polsce rozwój chemii przemysłowej.

W związku z XIX Kongresem Chemii Przemysłowej wydany zostanie w języku francuskim specjalny numer czasopisma „Chimie & Industrie", który niewątpliwie trafi do rąk wszystkich uczestników Kongresu. Jak nam wiadomo — pokaźna ilość francuskich firm chemicznych zamieszcza w numerze ogłoszenia, wykorzystując w ten sposób tę poważną okazję dobrej i szerokiej reklamy. Niewątpliwie z okazji tej mogłyby i powinny skorzystać i polskie przedsiębiorstwa chemiczne, celem należytej propagandy swej produkcji. Bliższych informacji w tej sprawie udziela i zgłoszenia przyjmuje Związek Inżynierów Chemików R. P., Warszawa, Krucza 14.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

W czasie od dnia 23 do 30 października r. b. odbyć się ma w Rzymie II Międzynarodowa Konferencja Bezpieczeństwa Pracy.

Na zaproszenie Generalnego Sekretariatu Konferencji, Instytut Spraw Społecznych, w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej, organizuje Polski Komitet Narodowy Konferencji i przystępuje do gromadzenia materiału sprawozdawczego i propagandowego, który ma zobrazować dorobek organizacji polskich w akcji bezpieczeństwa pracy w latach ostatnich.

W wykonaniu uchwał Kongresu Bezpieczeństwa Pracy, który odbył się w połowie roku ubiegłego w Warszawie, Instytut Spraw Społecznych przystąpił do wydawania miesięcznika „Życie i Praca", mającego za zadanie propagandę idei bezpiecznej pracy i udostępnienie zdobyczy wiedzy jak najszerszym masom pracowniczym w celu podniesienia kultury pracy i kultury życia codziennego.

Nowe wydawnictwo wypełni niewątpliwie lukę jaka istniała w naszym czasopiśmiennictwie, kształcąc zaś i podnosząc kulturę pracownika przyczyni się do pilniejszego przestrzegania przepisów bezpieczeństwa pracy, a zatem do zmniejszania liczby wypadków przy pracy, co leży zarówno w interesie ogólnym społeczno-gospodarczym kraju jak i w bezpośrednim interesie przemysłu.

Wydawca — Instytut Spraw Społecznych — daje całkowitą gwarancję że wydawnictwo prowadzone będzie na należytym poziomie i spełni zakreślone zadania.

Nowe pożyteczne wydawnictwo zasługuje na jak najszersze rozpowszechnienie zarówno wśród przedsiębiorstw przemysłowych jak i pracowników tych przedsiębiorstw.

Cena pojedyńczego egzemplarza wynosi 60 gr, w prenumeracie 45 gr. Roczna prenumerata 5 zł. 40 gr. Przy większych zamówieniach udzielane są rabaty w granicach do 10%. Adres Redakcji i Administracji: Instytut Spraw Społecznych, Warszawa Wilcza 1.

INFORMACJE EKSPORTOWE

W wyniku prowadzonych rokowań przedłużony został bez zmian od 1 czerwca 1939 do dn. 31 marca 1940 r. polsko-holenderski układ handlowy, a zatem i kontyngentowy. Niezależnie jednak od tego prowadzone mają być jeszcze rozmowy na temat uzupełnienia obustronnej listy kontyngentów, w związku z czym aktualne jest zgłaszanie do Związku umotywowanych i realnych wniosków w sprawie eksportu produktów chemicznych do Holandii i Indii Holenderskich.

W lipcu r. b. przewidywane jest rozpoczęcie rokowań handlowych, mających ustalić nowe kontyngenty wywozowe i przywozowe w obrocie Polski z Danią. W związku z powyższym Związek zwrócił się do zrzeszonych przedsiębiorstw, prosząc o nadsyłanie postulatów dotyczących eksportu do Danii oraz importu do Polski. Termin nadsyłania odpowiedzi upływa z dn. 25 czerwca r. b.

W drugiej połowie czerwca r. b. odbędzie się w Warszawie posiedzenie Komisji Rządowej Kontroli Obrotu Towarowego Polsko-Francuskiego. Zainteresowane przedsiębiorstwa chemiczne winny jak najszybciej nadesłać pod adresem Związku uwagi i dezyderaty, dotyczące funkcjonowania nowego systemu obrotów handlowych polsko-francuskich, wprowadzonego w życie z dniem 1 kwietnia r. b.

Firma turecka Agop Hacaduryan & Sahan Manukyan, Istambul, Boite Postale 1499 Galata, poszukuje przedstawicielstw polskich przedsiębiorstw chemicznych, interesujących się eksportem do Turcji.

Firma bułgarska „Alcanna" Sofia, 5, rue 15 Novembre, pragnie objąć na zasadzie wyłączności przedstawicielstwo firm polskich w zakresie produktów chemiczno-przemysłowych i farmaceutycznych.

Z WYDAWNICTW

Od szeregu lat polski przemysł farmaceutyczny zwracał uwagę odpowiednich działów przemysłu chemicznego na potrzebę rozszerzenia wachlarza własnych półproduktów dla chemikalii i przetworów farmaceutycznych. Aczkolwiek zapotrzebowanie na tego rodzaju półprodukty jest niewielkie, ze względu na to, iż zużycie leków jest dotąd w Polsce dość małe, to jednak sprawa fabrykacji półproduktów chemicznych dla przemysłu farmaceutycznego jest sprawą bardzo ważną, gdyż racjonalny rozwój tego przemysłu może mieć miejsce tylko wtedy, gdy będzie się opierał na półproduktach krajowych. Szereg niezwykle cennych i ciekawych danych, dotyczących poruszonego zagadnienia, znajduje się w wydanej ostatnio publikacji Dr. Stefana Otolskiego p. t. „ Przemysł farmaceutyczny i półprodukty chemiczne". Opracowane wyczerpująco tablice pozwalają zorientować się na jakie półprodukty chemiczne, służące do wytwarzania leków syntetyczno-organicznych, ma zapotrzebowanie polski przemysł farmaceutyczny, które z nich są produkowane w kraju, które zaś importowane z zagranicy. We wnioskach końcowych autor dochodzi do konkluzji, iż ilość artykułów brakujących nam dla syntezy chemikalii leczniczych jest dość znaczna. Jedynie należycie postawiona fabrykacja półproduktów podniesie nasz potencjał gospodarczy w dziedzinie farmaceutycznej i wpłynie na wysokość standartu higieny i lecznictwa w kraju. Dlatego też, mimo napotykania licznych trudności, musimy dążyć do jak najszybszego rozwinięcia tej gałęzi wytwórczości.

KRONIKA

W dniach 7 i 13 czerwca r. b. odbyły się zebrania Grupy Farmaceutycznej Związku Przemysłu Chemicznego, na których poddano szczegółowej krytyce projekt ustawy o handlu drogeryjnym, opracowanej przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Poznaniu.

Opinia Grupy Farmaceutycznej została podana do wiadomości Związkowi Izb Przemysł. Handl. jako materiał do dalszych rozważań nad tą sprawą.

Akademia Wyższych Studiów Handlu i Przemysłu w Bukareszcie organizuje stałe muzeum handlowe gdzie znajdą pomieszczenie próbki i wzory towarów tych krajów, które utrzymują z Rumunią stosunki handlowe.

Ze względu na duże znaczenie propagandowe muzeum byłoby bardzo pożądane, żeby obok towarów innych państw, znalazły się również i te towary polskie które są, lub mogły by być przedmiotem naszego wywozu do Rumunii.

Zainteresowane przedsiębiorstwa chemiczne winny porozumieć się w tej sprawie z Radcą Handlowym Ambasady Królestwa Rumunii w Warszawie, Ujazdowska 47, tel. 8-01-20 lub ze Związkiem (tel. 5-29-69).

W C. O. P., w pobliżu Jasła, w odległości 250 mtr. od stacji kolejowej, jest do sprzedania obiekt przemysłowo-fabryczny, nadający się do urządzenia fabryki chemicznej. Teren, na którym znajduje się nieczynny obecnie browar, zaopatrzony jest w instalację doprowadzającą gaz ziemny, bocznicę kolejową, instalacje wodociągowe i elektryczne. W pobliżu przeprowadzona jest sieć wysokiego napięcia. Oprócz zabudowań fabrycznych, zaopatrzonych w maszyny i kotły parowe, motory elektryczne i t. d., znajdują się obszerne magazyny i inne budynki. Bliższe informacje zainteresowani otrzymać mogą w Związku.

W okresie od 18 do 23 czerwca r. b. odbędzie się w Katowicach i w Cieszynie XI Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Na Zjazd zgłoszono szereg ciekawych referatów, ponadto odbywać się będą liczne wycieczki techniczne do okolicznych kopalń, hut i fabryk. Bliższych informacji udziela Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Warszawa, Moniuszki 7 m. 5.

W dniach od 2 do 12 września 1939 r. odbędą się we Lwowie XIX Międzynarodowe Targi Wschodnie. W ramach Targów zorganizowane zostaną III Targi Techniczne, które w kołach przemysłowych i handlowych wzbudziły duże zainteresowanie. Bliższych informacji udziela Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie, ul. Bourlarda 5.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Rz. Nr. 48 z dn. 30 maja 1939 r. ukazał się pod poz. 308 Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 maja 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. o osobistych świadczeniach wojennych.

Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W Dz. Ust. Rz. P. Nr. 49 z dn. 1 czerwca 1939 ukazała się pod poz. 313 Ustawa z dnia 25 maja 1939 o Polskiej Akademii Nauk Technicznych.

Zadaniem Akademii jest pielęgnowanie, popieranie i szerzenie nauk technicznych i ich nauk podstawowych. Z dniem wejścia w życie powyższej ustawy przestaje istnieć Akademia Nauk Technicznych.

Ustawa wchodzi w życie z dn. 1 czerwca r. b.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ FIRMY EDWARD GRONIOWSKI W WARSZAWIE, Towarowa 12.

Artykuł	Cena w zł. za 100 kg.
*Aceton	335.—
Ałun chromowy	65.—
Ałun krystaliczny	46.—
Antychlor krystaliczny	37.—
Biel cynkowa	od 57.—
Biel ołowiana	125.—
Boraks krystal.	76.—
Cerezyna biała II gat.	180.—
Cerezyna żółta II gat.	160.—
Chlorek magnezu	26.—
Chlorek baru	60.—
Chlorek cynku 98/100%	120.—
Chlorek wapna	40.—
Chlorek wapnia	26.—
*Czterochlorek węgla	160.—
Dwuchromian potasu	150.—
Dwuchromian sodu	120.—
Degras orygin. Stadlera Moelon I	130.—
„ „ „ „ II	115.—
Dekstryna żółta	56.—
* Esencja octowa 80%	260.—
Emetyk	450.—
* Formalina 40%	155.—
Fosforan sodowy 3[1] zasadowy	75.—
Fenol krystal.	280.—
Fluorek sodu	160.—
Glukoza nieskażona	75.—
Hydrosulfit	270.—
Kaolina	15.—
Kreda zwykła szlamowana	8.—
Kreda ch. cz.	46.—
Kalafonia krajowa	65.—
Kalafonia amerykańska „Hercules" N. jasna	85.—
Kwas azotowy 36 Bé	46.—
* Kwas octowy 30% techn.	90.—
Kwas mrówkowy	245.—
Kwas mlekowy 50%	105.—
Kwas mlekowy 80%	200.—
* Kwas fosforowy chem. czysty	250.—
* Kwas fosforowy techniczny	210.—
Kremotartar	225.—
Kwas cytrynowy	330.—
* Kwas solny techn.	17.—
Kwas winowy kryst.	430.—
Litopon 30%	70.—
Minia ołowiana 99/100%	110.—
Nadboran sodowy	320.—
Nadmanganian potasu	280.—
Naftalin	70.—
Nigrozyna wodna	800.—
Nigrozyna tłuszczowa	1200.—
Olej rycynowy techniczny	215.—
Olej rycynowy med	255.—
Olej kostny	400.—
Olej turecki 50%	110.—
Olej turecki 80%	180.—
Bejca dla skór „Peroly" franc.	100.—
Octan sodu	90.—
Ozokeryt czarny	140.—
Ozokeryt bielony	350.—
Parafina w taflach	115.—
Siarka	od 27 do 40
Siarczan glinu	24.—
Siarczan sodu	54.—
Siarczan żelaza	13.—
Sól szczawikowa	168.—
Sól gorzka	21.—
Sadze angielskie	od 110.—
Tłuszcz z wełny ciemny	60.—
„ „ „ jasny	75.—
*Woda utleniona 30%	350.—
Zieleń chromowa	od 60.—
Żółcień chromowa	„ 60.—
Żelazocjanek potasu czerw.	470.—
„ „ żółty	315.—

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i należy rozumieć je za 100 kg loco skład Warszawa, wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką należy rozumieć — bez opakowania.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Redaktor: Mgr. TADEUSZ CHĘCIŃSKI Druk L. Bogusławskiego i Ski, Świętokrzyska 11